

**Hoda EL-KHOULY, *Heraclitus, Fragments.*
Text and Translation, with a Commentary, Athens,
Greek Foundation of Educational Research and Studies, 2013, 316 σσ.**

Λαμπρύνει με νέο φῶς τὸν στοχασμὸ τοῦ Ἐφεσίου φιλοσόφου τὸ ἔργο αὐτὸ πρὸ ἀπευθύνεται στὸν ἀραβόφωνον μελετητὴ τῆς προσωκρατικῆς διανοήσεως. Ἐχὼ παρακολουθήσει μ' ἐνδιαφέρον ἀμείωτο τὴν ἐξέλιξη τῆς συγγραφῆς ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς ἐρευνητικῆς βήματα. Πολύγλωσση, κατέχει πλήρως τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσαν, ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἐρευνα τοῦ πεδίου ἐρεύνης πρὸ ἔχει ἐπιλέξει. Τὰ μέχρι τοῦδε ἔργα τῆς ἀφοροῦν τόσο στὸν Πλάτωνα καὶ στὸν ἐρμητισμὸν, ὅσο καὶ στὸν Ἀβικέννα καὶ στὸν Ἀβερρόη, καὶ ἀποτελοῦν ὁρόσημα τοῦ ἐργασιακοῦ τῆς δυναμικοῦ. Μὲ τὸ βιβλίο τῆς γιὰ τὸν Ἡράκλειτον ἀνανεώνει ἀκόμη καὶ πρόσφατες ἐρευνες περὶ αὐτοῦ, διὰ μιᾶς ἀπροσδόκητης ἐπεκτάσεως κ' ἐμβαθύνσεως των. Ἡ προσφορὰ τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἔγκειται σὲ παρεμβολές, σὲ διορθώσεις καὶ σ' ἐρμηνεῖες εἰς τὰ ἡρακλείτεια ἀποσπάσματα τὰ ὅποια μάλιστα καὶ μεταφράζονται στὴν ἀραβικὴν.

Στὴν Εἰσαγωγὴν τῆς ἡ Σ. παρουσιάζει τὴν πρωτοτυπίαν τοῦ ἡρακλείτειου στοχασμοῦ τονίζοντας τὴν σπουδαιότητα ἐννοιῶν ὅπως *λόγος*, *πῦρ*, *ἁρμονία* (ὡς συνθέσεως ἀντιθέτων), ἀλλὰ καὶ τὴν διάκριση μεταξὺ σοφοῦ καὶ τῶν ἄλλων. Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐννοιες καὶ οἱ ιδιότητες ἐξετάζονται ὑπὸ νέαν προοπτικὴν. Στὴν ἐξαντλητικὴν μετάφραση τῶν ἀποσπασμάτων κατὰ τὶς πλέον πρόσφατες ἐκδόσεις τῶν Diels-Kranz ἀποφεύγεται κάθε ἀμφιλογία, ὥστε τὸ προκύπτον κείμενο νὰ εἶναι καθαρὸν καὶ πλήρες. Ἡ Σ. δὲν διστάζει, ὡς προελέχθη, νὰ προτείνει νέες θεωρήσεις, ὅλες εὐλογες. Τὸ κείμενο συνοδεύεται ἀπὸ ἀφθονες ὑποσημειώσεις. Τὸ βιβλίο αὐτὸ τεκμηριώνει κ' ἐπιστρέφει τὴν ἀοκνήν ἐργασία μιᾶς δεκαετίας.

Ε. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
(Ἀθήνα)